



REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2013-2330-0108
Številka: 00728-40/2013/15
Datum: 5. 9. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	- 6 -09- 2013		
Šifra:	802-01/13-14/1		
Povezava:			
EPA:	1398-VI	EU:	
Sign. zn.:			
Kratika:			

Vlada Republike Slovenije je na 51. dopisni seji dne 5. 9. 2013 določila besedilo:

- Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o vodah – skrajšani postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za manj zahtevne dopolnitve zakona. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o vodah določa ureditev, ki bo omogočala podelitev koncesij brez javnega razpisa in dokončanje postopkov po določbi 199. člena Zakona o vodah. Poleg tega gre za novo pravno normo, ki uvaja nadomestilo za rabo vode, zavezance, način izračuna in plačila tega nadomestila. S predlogom zakona se odpravljajo posledice nesorazmerij pri plačevanju rabe vode.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje,
- mag. Andreja Jerina, državna sekretarka, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje,
- Branko Ravnik, vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za okolje, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje,
- Dušan Pichler, vodja pravnosistemskega sektorja, Direktorat za okolje, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

PRILOGA: 1

Mag. Miranda GROFF FERJANČIČ
NAMESTNICA GENERALNE SEKRETARKE



Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDLOG
EVA: 2013-2330-0108
SKRAJŠANI POSTOPEK

ZAKON O DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Do uveljavitve Zakona o vodah v letu 2002

Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdr1-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12; v nadaljnjem besedilu: Zakon o vodah) je bil sprejet v letu 2002 in je bil po tem nekajkrat spremenjen. Tako je bil na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 70/08 in 57/12; v nadaljnjem besedilu: ZVO) razveljavljen 94. člen Zakona o vodah. Pozneje je bil Zakon o vodah še dvakrat dopolnjen in spremenjen in sicer v letih 2008 in 2012.

Ocena stanja se v nadaljnjem nanaša predvsem na dva sklopa vprašanj, in sicer na način podeljevanja vodnih pravic in zaračunavanje rabe vode, ki sta tudi predmet obravnavane novele Zakona o vodah.

Pred uveljavitvijo Zakona o vodah leta 2002 je varstvo voda pred onesnaževanjem in varstvo vodnih količin, varstvo pred poplavami, rabo in izkoriščanje voda ter druga vprašanja gospodarjenja z vodami urejal Zakon o vodah (Ur. l. SRS, št. 38/86, in Ur. l. RS, št. 15/91) in na njegovi podlagi izdani predpisi, pa tudi nekateri drugi zakonski predpisi, na primer Zakon o določitvi zavarovanega območja za reko Sočo s pritoki (Ur. l. SRS, št. 7/76, 8/76 in 29/86) ter Zakon o temeljih vodnega režima, pomembnega za dve ali več republik oziroma avtonomnih pokrajin, in o meddržavnih vodah (Ur. l. SFRJ, št. 2/74 in 24/76).

Z uveljavitvijo ZVO v letu 1993 in Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur. l. RS, št. 32/93) je bil Zakon o vodah (Ur. l. SRS, št. 38/86, in Ur. l. RS, št. 15/91) v precejšnjem delu razveljavljen. Uskladitev pravnega instrumentarija, ki ga je uvedel ZVO, s tedanjo ureditvijo voda je zahtevala tudi obstoječa »dvojna« ureditev nekaterih vprašanj v ZVO in tedaj veljavnem Zakonu o vodah, zaradi katere so nastajale težave pri izvajanju zakonov v praksi. Eno takih vprašanj je na primer povezano s pravnimi akti, potrebnimi za rabo ali izkoriščanje voda. ZVO je uvedel koncesijo in dovoljenje ministra, po Zakonu o vodah (Ur. l. SRS, št. 38/86, in Ur. l. RS, št. 15/91) pa je bilo treba za pridobitev pravice rabe voda pridobiti vodnogospodarsko dovoljenje, za kar se je zahtevalo plačilo. Povračilo za uporabo vode je bilo vpeljano leta 1993 in je predvidevalo

različne cene za to uporabo glede na njen namen (pitna voda, voda pri proizvodnji električne energije in druga porabljena voda).

Uveljavitev Zakona o vodah v letu 2002

Zakon o vodah je v letu 2002 tako uvedel dve vrsti vodnih pravic, to sta vodno dovoljenje in koncesija, ki se med seboj razlikujeta glede na vrsto uporabe vode, za njiju pa velja plačilo za vodno pravico in vodno povračilo.

V zvezi s postopki (ne)dovoljevanja rabe ali izkoriščanja voda zakon predvideva dva pravna instrumenta, in sicer *vodno dovoljenje* in *koncesijo*. Za pridobitev vodne pravice je načelno treba pridobiti vodno dovoljenje, ki ga pristojnemu organu ni treba izdati (torej ne gre za t. i. pravno vezano upravno odločbo). Pravni institut koncesije pa je instrument, ki daje možnost vzpostaviti konkurenčnost glede posamezne rabe ali izkoriščanja voda. Temeljni cilj pri tem je pridobiti ponudnika, ki bo z vidika varstva voda najugodnejši.

Pri oblikovanju sistema dovoljenj je torej predlagatelj ohranil dva pravna instrumenta, ki ju je na splošni ravni uvedel ZVO, tj. koncesijo in dovoljenje. Vendar pa je predlagatelj, ker instituta koncesije javne službe ni mogoče primerjati s koncesijo kot podlago za pridobitev pravice za uporabo vode, posamezna vprašanja koncesije v primeru rabe voda uredil skladno z njenim namenom. Gre zlasti za vprašanje pobude za izdajo koncesijskega akta in vprašanje postopka izbire koncesionarja.

Stroški, povezani z obremenjevanjem voda

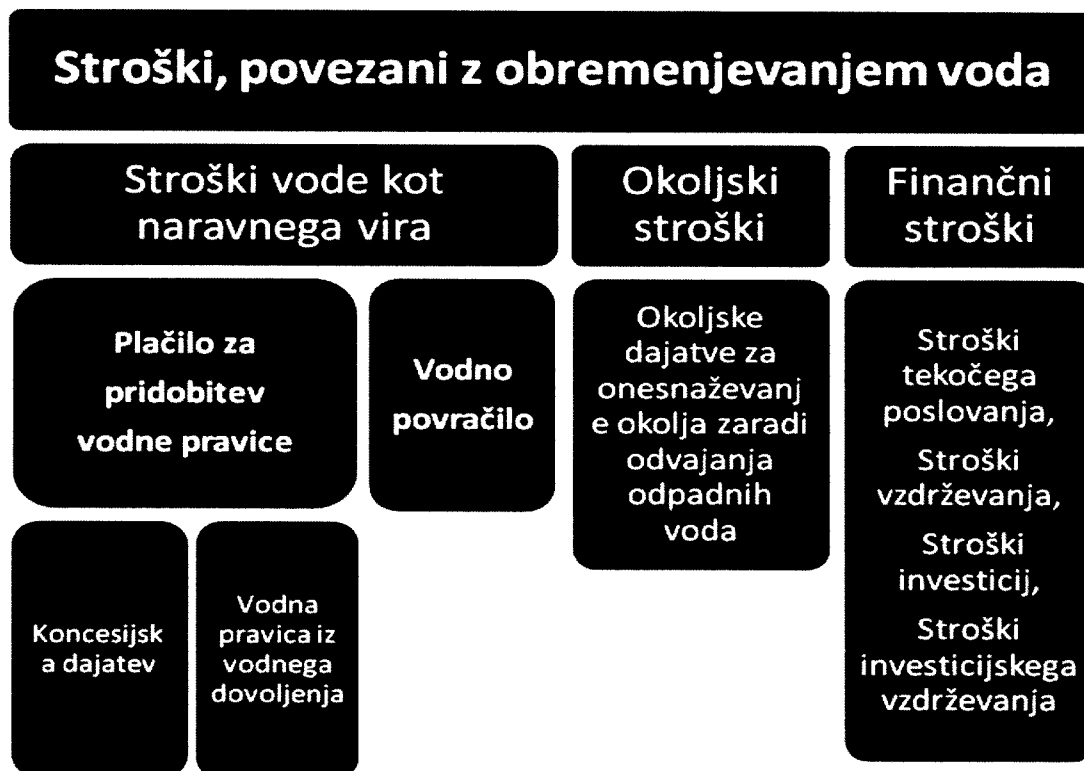
V funkciji uokvirjanja uporabnostne interakcije z mejami naravnega ravnovesja je tudi eden ključnih pravnih instrumentov »spodbujanja« ekonomije – *cena za uporabo voda*. Predlagani zakon določa, da se za vsako uporabo (isto načelo velja za onesnaževanje) voda (ki presega splošno rabo) plačuje, in sicer polna ekonomska cena (angl. *full cost recovery*), pri čemer naj bi ta cena izražala stroške za ohranjanje naravnega ravnovesja voda.

S takim prijemom se voda kot naravna dobrina umešča v "delujočo ekonomijo", pri čemer je cilj internalizacija stroškov. V teoriji se poudarja, da je eden glavnih razlogov pretirane uporabe voda prav njena podcenjenost.

V isti funkciji je tudi obveznost pridobitelja vodne pravice, da plača (plačuje) za njeno pridobitev. To velja za imetnika vodnega dovoljenja, pa tudi za koncesionarja. Pri slednjem je plačilo za vodno pravico že v ZVO uvedeno plačilo za koncesijo.

Zakon o vodah je v 123. členu predvidel tudi, da se vodna pravica podeli ob plačilu vodne pravice. Obveznost plačila za vodno pravico nastopi z dnem začetka uresničevanja te pravice, njen imetnik pa ga mora plačati na način in v roku, ki ju določi organ, ki je to pravico podelil.

Po načelu iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjene z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114) »plača povzročitelj obremenitve« mora cena za uporabo voda vključevati ustrezno povračilo vseh stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda, kot prikazuje naslednja shema.



Na podlagi drugega odstavka 123. člena Zakona o vodah se pri določitvi plačila za vodno pravico zaradi ustreznega povračila vseh stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda, upoštevajo kriteriji, kot so razpoložljivost vode, namen, vrsta in obseg posebne rabe voda, višina sredstev za gradnjo potrebnih vodnih objektov in naprav, ekonomske ugodnosti, ki jih bo imetnik vodne pravice dosegel s posebno rabo voda, in čas trajanja posebne rabe voda.

Na podlagi drugega odstavka 124. člena Zakona o vodah pa se stroški, povezani z obremenjevanjem voda, plačajo tudi v okviru vodnega povračila, ki vključuje zlasti : stroške izvajanja javnih služb po tem zakonu, stroške investicij in vzdrževanja vodne infrastrukture, vključno s stroški za nakup zemljišč, potrebnih za njeno gradnjo, stroške države za vzpostavitev prejšnjega stanja, stroške države za odkupe zemljišč v primerih vzpostavitve prejšnjega stanja, stroške države zaradi razglasitve statusa grajenega vodnega javnega dobra ter za nakup vodnih in priobalnih zemljišč ter sofinanciranje nakupa priobalnih zemljišč s strani lokalnih skupnosti, stroške odškodnin po tem zakonu in stroške države zaradi zagotavljanja dobrega stanja voda.

Vsebino ekonomske analize in podrobnejšo obrazložitev posameznih vrst stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda, opredeljuje Uredba o podrobnejši vsebini in načinu priprave načrta upravljanja voda (Uradni list RS, št. 26/06 in 5/09).

Obstoječa raba voda v Sloveniji v letu 2002

Ne glede na izrecno zahtevo predpisov s področja voda še v času pred osamosvojitvijo Slovenije, da se lahko voda uporablja le na podlagi dovoljenja in ob plačilu za njeno rabo, je bila praksa drugačna. Voda se je uporabljala brez dovoljenj. V tem obdobju je bilo podeljenih le nekaj vodnogospodarskih dovoljenj.

Za oskrbo s pitno vodo so se uporabljale celinske in podzemne vode, pri čemer je precejšnja poraba vode iz izvirov (nad $30 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{leto}$). Enako je veljalo za industrijo, pri kateri je bila poraba iz izvirov nad $150 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{leto}$. Večina vode za namakanje se je uporabljala iz akumulacij, poraba je bila nad $4,5 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{leto}$. Vsa hladilna voda se je uporabljala iz celinskih

voda, poraba je $0,25 \times 10^6 \text{ m}^3/\text{leto}$. Odvzem vode glede na vir in količine iz celinskih ali podzemnih voda je razviden iz preglednic 1 in 2.

Preglednica 1: Odvzem vode glede na vir (v mio. m^3 na leto)

odvzem vode	1980	1985	1990	1993	1994	1995
celinske vode (tudi izviri)	69569	71948	68024	69775	74165	73909
podzemne vode	160	176	166	176,5	153,2	164,4
drugo	45	89	8	9	13	8
SKUPAJ	69775	72213	68198	69961	74331	74081
$\text{m}^3/\text{prebivalca}/\text{leto}$	36,5	36,5	34,0	35,0	37,5	-

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Preglednica 2: Poraba vode (mio. m^3)

	1980	1985	1990	1994	1995
Celinske vode					
javna oskrba z vodo (z izviri)	104,9	123,5	129,9	119	121,5
proizvodnja elektrike	65942	66210	59461	65087	61242
predelovalna industrija	104	65	77	47	50,1
kmetijstvo	0,2	3,9	2,9	3,2	4,5
Podzemne vode					
javna oskrba z vodo	99	121	132	147	138
proizvodnja elektrike	19	15	1	6	0,3
predelovalna industrija	42	39	32	23	21
kmetijstvo	0	0	1	0,2	0,3

Vir: ECE/IEDS

Ureditev prehodnega obdobja v Zakonu o vodah leta 2002 in obstoječa raba vode

Ob uveljavitvi Zakona o vodah leta 2002 je vladalo glede rabe vode neurejeno stanje. Dejansko se je ta raba izvajala brez vodnih pravic, kljub temu da je bilo to predpisano. Na tem področju je bilo treba začeti iz nič. Zakon o vodah je tako nekako dovolil obstoječe rabe vode.

S prehodno določbo 199. člena je Zakon o vodah določil, da mora pravna ali fizična oseba, ki rabi vodno ali morsko javno dobro ali odvzem naplavine, a je za tako rabo predpisana pridobitev vodnega dovoljenja ali koncesije in teh aktov nima, v dveh letih od uveljavitve zakona vložiti vlogo za izdajo vodnega dovoljenja ali koncesije skladno z določbami zakona, določil pa je tudi obvezno sestavino te vloge. V nadaljevanju je v 199. členu v tretjem odstavku določeno, da podeli vlada v teh primerih koncesijo brez javnega razpisa. Če subjekt, ki rabi vodo skladno z določbo prvega odstavka 199. člena, ne vloži vloge v predpisanem roku, inšpektor, pristojen za vode, prepove uporabo objekta ali naprave, ki naj bi bila predmet koncesijskega razmerja, in odredi njeno odstranitev, razen če gre za objekt ali napravo, ki se uporablja za oskrbo s pitno vodo. Poznejše novele zakona v to področje niso bistveno posegle, vsaj ne z vidika izvajanja navedene prehodne določbe. Zakon o vodah pa ni predvidel roka za izdajo koncesijskih aktov in roka za začetek plačevanja plačil za vodno pravico.

Ministrstvo, pristojno za okolje, je na tem področju opravilo ogromno dela. Sprva se je lotilo podeljevanja 40 000 vodnih dovoljenj. Delo ni bilo preprosto zaradi obsežnosti problema. Vsako posebno rabo vode je bilo treba preveriti glede na to, ali ogroža doseganje in ohranjanje ciljev upravljanja voda, ogroža zdravje ljudi ter naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov,

znatno ovira splošno rabo ali oskrbo s pitno vodo, škodljivo vpliva ali ogroža območja, varovana po predpisih o ohranjanju narave. Pomembno delo je bilo opravljeno z evidentiranjem rabe vode za lastno oskrbo s pitno vodo.

V zvezi s koncesijami za rabo vode so bile ustanovljene tri delovne skupine. Pri koncesijah je postopek njihove podelitve bolj zapleten, saj je koncesijski akt uredba, ki jo sprejme vlada. Glede koncesij je bilo največ dela pri rabi vode za male hidroelektrarne, saj je bilo teh vlog največ.

Predmet urejanja tega zakona

Predmet urejanja tega zakona je ureditev tj. dopolnitev prehodnih določb, tako da se obstoječim uporabnikom vode, ki bi morali pridobiti vodno pravico na podlagi koncesije, omogočita njena še vedno pridobitev po enostavnejšem postopku – tj. brez javnega razpisa, ne glede na sedanjo določbo 199. člena in ureditev plačila za vodno pravico v obdobju neplačevanja, vendar ne za obdobje pred 1. 1. 2005.

Zakon primeroma navaja kategorije zavezancev za plačilo glede na posamezna obdobja, določa višino plačila, in sicer tako da se čim bolj uresničuje načelo enakosti in primerljivosti med posameznimi kategorijami zavezancev zlasti glede na čas neplačevanja, uvaja pa take načine poravnave teh obveznosti, ki bodo čim manj obremenili gospodarske subjekte (možnost obročnega plačila do 30 let) ob istočasno vsaj delnih prilivih v državni proračun.

1.2 Predpisi, ki urejajo to področje

- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 70/08 in 57/12),
- Uredba o načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 61/11 in 49/12).

1.3 Predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L št. 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2000/60/ES).

1.4 Mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja

–

1.5 Odločbe ustavnega sodišča, ki vplivajo na področje urejanja

- U-I-19/05, U-I-340/96 in U-I-60/89

1.6 Razlogi, ki utemeljujejo potrebo po dopolnitvi obstoječega predpisa

- A. Pomanjkljivo izvajanje veljavne ureditve

Dopolnitev Zakona o vodah je potrebna predvsem z dveh vidikov, ki se nanašata na postopek podeljevanja koncesij za rabo vode in zaračunavanje plačila za dejansko rabo vode pred podelitvijo vodne pravice oziroma zaračunavanja plačila za vodno pravico.

Kakor je pojasnjeno v točki 1.1 zgoraj, je za posebno rabo vode na podlagi Zakona o vodah treba pridobiti vodno pravico, bodisi vodno dovoljenje bodisi koncesijo glede na vrsto posebne rabe vode. Za vsako posebno vrsto rabe vode je predvideno plačilo, in sicer plačilo za vodno pravico in vodno povračilo. Pravno podlago za plačilo vodne pravice določa 123. člen Zakona o vodah, in sicer da obveznost plačila za vodno pravico nastopi z dnem začetka uresničevanja vodne pravice, njen imetnik pa ga mora plačati na način in v roku, ki ju določi organ, ki je to pravico podelil. O višini in načinu plačila za vodno pravico je odločeno v posameznem koncesijskem aktu ali vodnem dovoljenju ob podelitvi vodne pravice.

Na podlagi prehodne določbe 199. člena Zakona o vodah je bila dana možnost obstoječim uporabnikom vode, da pod enostavnejšimi pogoji pridobijo vodno pravico. Za obstoječe uporabnike vode so se šteli vsi uporabniki vode, ki uporabljajo vodo brez vodnega dovoljenja ali koncesije, kadar je to predpisano, na dan uveljavitve Zakona o vodah. Obstoječi uporabniki vodeso morali v dveh letih vložiti vloge za podelitev vodne pravice (10. avgusta 2004).

Če vloge za pridobitev vodne pravice niso vložili do izteka predhodnega obdobja, bi jim lahko inšpektor, pristojen za vode, prepovedal uporabo objekta ali naprave, ki naj bi bila predmet koncesijskega razmerja, ter odredil njeno odstranitev, razen če gre za objekt ali napravo, ki se uporablja za oskrbo s pitno vodo.

Ne glede na dveletno prehodno obdobje so bile tudi po izteku predpisanega roka vložene vloge za podelitev vodne pravice, čeprav so posamezni vlagatelji vodo dejansko rabili že ob uveljavitvi Zakona o vodah. Prav tako je bilo pri pripravi koncesijskih aktov na podlagi 199. člena Zakona o vodah ugotovljeno, da na podlagi veljavnega zakona ni mogoče podeliti koncesij za nekatere obstoječe uporabnike vode brez takojšnje prepovedi njihovega delovanja.

Glede rabe vode se je ob uveljavitvi Zakona o vodah uresničevala posebna raba vode brez pridobljenih vodnih pravic, čeprav je bilo to predpisano že v času pred uveljavitvijo zakona. Prav tako se je ta raba uresničevala brez plačila za vodno pravico za rabo vode.

Do konca leta 2010 ni bilo rešenih 310 različnih vloženih pobud za izdajo koncesijskega akta. V tem času so bili poenostavljeni nekateri postopki, s katerimi se je prej podeljevala vodna pravica s koncesijo.

Kljub opravljenemu delu glede evidentiranja posebne rabe vode in podeljevanja vodnih pravic je ostalo še 60 nerešenih vlog oziroma pobud za podelitev vodne pravice v obliki koncesije. V letu 2008 so bile pregledane obstoječe delujoče vrtine in do leta 2013 pripravljene strokovne podlage za podelitev vsake pobude posebej. Za te vloge bo potrebno izdati koncesijske akte do konca leta 2014.

Zaradi sprememb zakona in poenostavitev je bil sicer pridobljen čas pri samem postopku, ni pa še odločeno o plačilu za vodno pravico, če se ta podeli z vodnim dovoljenjem.

Na podlagi Direktive 2000/60/ES mora Slovenija glede rabe vode zagotoviti dve nalogi, in sicer da mora biti vsaka raba vode predmet dovoljenja in da se uvede načelo ekonomske cene vode. Raba vode brez vodnega dovoljenja in brez plačila za obremenjevanje voda je tako ne samo kršitev predpisov o vodah, temveč tudi kršitev evropske zakonodaje.

Glede na obstoječe stanje je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje takoj začelo nujna opravila za pravno ureditev posledic navedenih opustitev. Zlasti navedene zamude ne bi smele vplivati na pričakovana pravna upravičenja vlagateljev, zato se s predlagano novelo predvidevajo ustrezne rešitve te problematike. Tudi sicer na ministrstvu pospešeno teče inventarizacija vlog in ustanovljena je posebna delovna skupina, ki je za ta dela neposredno odgovorna ministru za kmetijstvo in okolje.

V zvezi s predlaganimi rešitvami je treba upoštevati različne kategorije stanj pri nerešenih vlogah posameznih kategorij zavezancev :

1. pravočasne vloge do 10. 8. 2004 z uporabnim dovoljenjem,
2. pravočasno dane vloge in so vodo uporabljali, zdaj ne delujejo, so pa delovali v letih 2002–2010,
3. prepozne vloge, po 10. 8. 2004, a so vodo uporabljali in jo uporabljajo tudi zdaj,
4. prepozne vloge, vendar vode leta 2004 niso uporabljali, so jo pa pozneje,
5. prepozne vloge, dali so vloge po 21. členu ZVO in po roku (10. 8. 2004),
6. sploh niso dali vloge do danes.

B. Ugotovitve Računskega sodišča Republike Slovenije

Zgoraj navedeno, tj. ugotovitve glede na stanje zadev, izhajajočih iz določbe 199. člena Zakona o vodah, je bilo dodatno podkrepljeno tudi v reviziji Računskega sodišča Republike Slovenije o izvajanju Zakona o vodah za leti 2009 in 2010. Računsko sodišče je v revizijskem poročilu št. 3260-1/2011 z dne 26. 3. 2013 v zvezi s postopki podelitve koncesij ugotovilo velike zamude, in sicer v vseh fazah podelitve. Po mnenju tega sodišča so bili pri podeljevanju koncesij zavezanci po določbi 199. člena Zakona o vodah obravnavani neenakopravno in selektivno, čeprav so v obdobju veljavnosti navedenega zakona vodo rabili vsi. Tisti, ki so jim bile podeljene koncesije, so plačevali koncesijo, večina pa je ni plačevala. Subjektom, ki jim niso bilo odmerjeno plačilo za koncesijo, je bil tako omogočen neupravičeno boljši konkurenčni položaj v primerjavi s subjekti, ki koncesijo plačujejo. Zaradi navedenih opustitev je bil tudi posledično vpliv na položaj posameznih subjektov v gospodarstvu in s tem kršeno načelo enakopravne obravnave vseh subjektov na trgu. Ministrstvu je računsko sodišče kot popravljalni ukrep naložilo pripravo pravne podlage za določitev začetka obračunavanja koncesijskih dajatev za subjekte, ki vodo rabijo in so vložili vloge za podelitev koncesije, pa še niso sklenili koncesijskih pogodb, in tiste, ki že imajo sklenjene koncesijske pogodbe na podlagi 199. člena zakona, tako da bo obveznost plačevanja koncesijske dajatve določena za obdobje dejanskega izkoriščanja vodnih virov.

C. Utemeljitev predloga zakona

Namen predlaganega zakona o dopolnitvah Zakona o vodah je:

1. podaljšanje roka za vložitev vloge za pridobitev koncesije vsem obstoječim uporabnikom vode brez javnega razpisa in podelitev koncesije vlagateljem brez javnega razpisa,
2. določiti način izračuna nadomestila za rabo vode in plačila za vodno pravico za obdobje dejanske rabe vode,
3. določiti način plačila nadomestila za rabo vode,
4. določiti način plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za rabo vode za proizvodnjo pijač in v primerih, ko se je izdalo vodno dovoljenje za zdravilišča po predpisih o zdravstveni dejavnosti,
5. določitev postopka obračuna razlike plačil v primeru podeljene koncesije,
6. določitev podatkov potrebnih za izračun nadomestila, plačilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj ter
7. dopolnitev določb, ki se nanašajo na odvzem vodne pravice ter sankcioniranja v primeru kršitev zakonskih določb v delu, ki se dopolnjuje

Ker gre za obstoječe uporabnike vode, bi bila izvedba javnega razpisa brezpredmetna. Prav tako bi bio izvajanje navedene določbe z vidika vlagateljev, ki so pravočasno vložili vloge, nedopusten in nerazumen poseg v njihova upravičena pričakovanja, saj so vložili prijave v predpisanem roku in spoštovali takrat veljavno ureditev po 199. členu Zakona o vodah, tako da je smiselno navedena enovita rešitev predlagana z novelo.

Z navedeno novelo se bo tako vzpostavila enakopravna obravnava vseh zavezancev, ki rabijo vodo, z vidika pravne ureditve s sklenitvijo koncesijskih pogodb oziroma zavrnitvijo njihovih vlog, pa tudi poravnava obveznosti za v tem obdobju rabljeno, a še neplačano vodo. Gre za vzpostavitev enakopravnega razmerja med subjekti na trgu.

Skladno z določbo 147. člena Ustave Republike Slovenije, ki določa, da se smejo prisilne dajatve določati samo z zakonom, država z zakonom predpisuje tudi davke, carine in druge dajatve. Lokalne skupnosti predpisujejo davke in druge dajatve ob pogojih, ki jih določata ustava in zakon.

Nadomestilo za rabo vode predstavlja plačilo za vodno pravico za obdobje dejanske rabe vode, torej za rabo vode brez vodne pravice in pred njeno podelitvijo.

155. člen Ustave Republike Slovenije določa v prvem odstavku prepoved povratne veljave pravnih aktov. Prepoved je uvrščena v VII. poglavje ustave z naslovom Ustavnost in zakonitost. V drugem odstavku 155. člena pa ustava vendarle dopušča možnost povratne veljave pravnih aktov pod pogoji, da je to določeno z zakonom, da gre samo za posamične določbe zakona, če to zahteva javna korist in če se s tem ne posega v že pridobljene pravice. Navedeni pogoji morajo biti izpolnjeni kumulativno. V ustavno sodni praksi pa je bilo že sprejeto stališče, da vendarle tudi za retroaktivno poseganje v pridobljene pravice velja 15. člen ustave.

Izpolnjevanje pogoja zakonske določitve in samo za posamične določbe zakona:

Plačilo nadomestila za rabo vode predstavlja nadomestilo za plačilo za rabo vode, ki bi ga uporabnik vode moral plačati na podlagi 123. člena Zakona o vodah, a mu to ni bilo zaračunano. Nadomestilo je zaračunano za vse obdobje, ko se je voda dejansko rabila. Obveznost plačila za rabo vode je nastopila z dnem uveljavitve Zakona o vodah v letu 2002 oziroma z dnem podelitve koncesije. Gre torej za posamično določbo navedenega zakona zgolj in zaradi posledic izenačitve subjektov, ki vodo rabijo, tako pa zagotavljanja načela enakopravnosti. Izenačitev pravnih položajev in izognitev pretiranih posegov v obstoječi finančni položaj sta zagotovljena z možnostjo plačila na največ trideset obrokov.

Izpolnjevanje pogoja, da ne gre za poseg v že pridobljene pravice:

Obstoječi uporabniki vode bi morali pridobiti vodnogospodarsko soglasje in za rabo vode tudi plačevati že na podlagi Zakona o vodah (Ur. l. SRS, št. 38/86, in Ur. l. RS, št. 15/91). S prehodno določbo 199. člena Zakona o vodah je bila nekako izvedena »legalizacija« obstoječe rabe vode. Z obravnavano novelo zakona je sicer predvideno plačilo nadomestila za rabo vode za obdobje pred njegovo uveljavitvijo, vendar tu ne gre za poseg v pridobljene pravice. Uporabniki vode so vedeli, da morajo plačati za rabo vode ves čas dejanske rabe vode, vendar pa jim raba vode ni bila zaračunana. V prehodni določbi 199. člena Zakona o vodah ni bil predviden rok za izdajo koncesijskih aktov in tudi ne rok za izdajo predpisa iz četrtega odstavka 123. člena Zakona o vodah. O plačilu za vodno pravico je bilo tako odločeno šele s podelitvijo vodne pravice. Vodne pravice so bile podeljene v zelo različnih obdobjih oziroma o njih še ni bilo odločeno, kar povzroča neenako obravnavanje uporabnikov vode. Nekateri uporabniki, ki so dali pobudo za koncesijo na podlagi 199. člena zakona, plačilo za vodno pravico že plačujejo, drugi, ker jim ta še ni bila podeljena, pa ne.

Zakon s plačili za nazaj ne posega v pridobljene pravice. Uporabniki vode so vedeli, da morajo za rabo vode plačati in da vode pred pridobitvijo vodne pravice ne bi smeli uporabljati. Poleg tega je zakon napisan tako, da se tistim, ki so do sedaj plačevali naredi obračun razlike plačil. Nedvomno so izpad prihodkov državni proračun v posameznih letih od uveljavitve zakona iz leta 2002 do tega zakona in z uveljavitvijo predlagane novele omogočeni prihodki v proračun najmanj v višini 0,389 mio. EUR v prvem letu in nato 1,7 mio. EUR letno za naslednjih 30 let razlog, ki zadostno utemeljuje javni interes. Posledica zaostankov pri podelitvi koncesij po 199. členu zakona, v navedenem obdobju so bili namreč izpadi prihodkov v državni proračun, oviranje gospodarske pobude pobudnikom, ki jim koncesije še niso bile podeljene, in povečano tveganje za nepooblaščen rabo vode. Zaradi zamud pri pripravi koncesijskih aktov niso bila zagotovljena popolna vplačila koncesij in vodnih povračil v državni proračun. Neplačilo dajatev v državni proračun je nedvomno v nasprotju z javnim interesom, saj se s predpisanimi dajatvami omogoča opravljanje nalog države, kar je bilo prej zmanjšano.

Izpolnjevanje pogoja, da rešitev ni v nasprotju z javnim interesom:

Načelo zaupanja v pravo posamezniku zagotavlja, da mu država njegovega pravnega položaja ne bo poslabšala arbitrarno, torej brez stvarnega razloga, utemeljenega v prevladujočem javnem interesu. Ker gre za splošno pravno načelo in ne neposredno za eno od ustavnih pravic, ki jim po 15. členu ustave pripada strožje varstvo pravic zoper morebitne omejitve in druge posege, to načelo nima absolutne veljave. Bolj kot posamezne ustavne pravice je dostopno mogočim omejitvam, torej temu, da je ob morebitnem konfliktu oziroma koliziji med tem in drugimi ustavnimi načeli oziroma dobrinami treba pri t. i. tehtanju dobrin presoditi, kateri izmed ustavno varovanih dobrin je treba v posameznem spornem primeru dati prednost.

Pri tehtanju med zakonskimi cilji in prizadetostjo pravnih položajev je treba presoditi, ali je posebna prehodna ureditev potrebna in, če je, kakšna naj bo, da bo čim manj (ob načelu upoštevanja sorazmernosti) prizadela obstoječe pravne položaje in morebitne pridobljene pravice posameznikov.

Kadar ustava predvideva omejitev pravic ali temeljnih svoboščin, je treba presoditi, ali je poseg dopusten zaradi varstva ustavnih pravic drugih oziroma zaradi javne koristi. Kot izhaja iz prakse Ustavnega sodišča RS, so omejitve ustavnih pravic zaradi varstva ustavnih pravic drugih dopustne le, kadar so v skladu z načelom sorazmernosti. Da je omejitev dopustna, mora obstajati ustavno dopusten cilj (varstvo pravic drugih ali tudi javne koristi – kadar je varstvo javne koristi ustavno dopusten cilj neposredno ali posredno – da se prek nje varujejo pravice drugih).

Z navedeni rešitvami se prav tako ne posega v pridobljene pravice, saj slednjih vsi vlagatelji še sploh niso pridobili, tistim, ki so jih, pa se ne nalagajo nove. Prav tako je v javnem interesu enakopravno obravnavanje vseh vlagateljev, saj je bil položaj nekaterih tako neenakopraven; nekaterim vlagateljem so bile v navedenih letih koncesije podeljene, večini pa ne. Tistim, ki jim je vlada koncesijo podelila in so plačevali koncesijo, se z uveljavitvijo predlagane novele tovrstna obremenitev ne bo povečala. Vlagateljem, ki nimajo sklenjene koncesijske pogodbe, pa se bo koncesnina odmerila na enak način ter na enaki osnovi in višini kakor prvim. Z vzpostavitvijo navedene ureditve se ne nazadnje upošteva tudi načelo pravičnosti, ki je eden od temeljnih postulatov pravne države.

Poleg tega morajo biti izpolnjeni trije pogoji:

1. poseg mora biti nujen – to pomeni, da cilja ni mogoče doseči z blažjim posegom v ustavno pravico ali celo brez njega (drugi mogoči ukrepi z istim ciljem ga ne morejo nadomestiti);
2. poseg mora biti primeren za doseg želenega, ustavno dopustnega cilja; in
3. upoštevati je treba tudi t. i. sorazmernost v ožjem smislu.

Zaračunavanje koncesije za nazaj ni mogoče urediti drugače kot na zakonski ravni, ker ni mogoče podeliti vodne pravice s koncesijskim aktom za nazaj in tudi ni mogoče zaračunati koncesnine za nazaj, saj v tem primeru velja zastaranje. Prav tako tudi zaračunavanje vodne pravice, če je podeljena z vodnim dovoljenjem, ni mogoče reševati za nazaj s predpisom vlade.

Da bi bilo doseženo kar se da najboljše ravnotežje med mogočimi finančnimi obremenitvami (v celoti v treh mesecih za deset let nazaj) in z zakonom predlaganimi mogočimi obremenitvami (najnižja mogoča finančna obremenitev z možnostjo obročnega plačila na najdaljše mogoče obdobje do 30 let), je predlagatelj vključil v sooblikovanje teh rešitev najširši mogoči krog zavezancev na ustrezno zastopani reprezentativni ravni. Predlagani zakon vsebuje take rešitve, da so varstvo javne koristi, enakopravnost in enakost, pa tudi ustavno varovane kategorije primerljive oziroma tako uravnotežene, da poseg v prepoved retroaktivne veljave predpisov s predlaganimi rešitvami vzdrži.

Z zakonom se tudi za zavezance, ki še niso vložili pobude, vzpostavlja domneva uporabe njegovih določb; za vložene vloge v treh mesecih po uveljavitvi zakona, tako da se tudi z vidika načela enakopravnosti vzpostavlja enaka podlaga za uporabo določb, vezanih na postopek pridobitve vodne pravice; z vzpostavitvijo obveznosti plačila enako kakor za vse druge pa tudi načelo enakopravnosti s tega vidika.

Glede na tehtanje vseh teh interesov preizkus sorazmernosti pokaže utemeljenost oz. uravnoteženost posegov posameznih določb zakona v zgoraj navedene temeljne postulate pravne države, varovane z ustavo.

1.2 Razlogi za sprejetje

Za vse zgoraj omenjene vloge se želi v tem zakonu podaljšati rok za prijavo vsem, ki se bodo prijavi, in omogočiti pridobitev koncesije brez javnega razpisa. Za rabo vode se uvaja institut plačila nadomestila za to rabo za čas, ko se je voda rabila, ni pa bilo podeljene koncesije, in sicer tako, da se čim manj vpliva na gospodarstvo. S predlaganim zakonom se bodo odpravile neenakosti med posameznimi subjekti, ki vodo rabijo; določba 199. člena Zakona o vodah bo postala izvedljiva, s čimer bo mogoče končati postopke, povezane z navedeno določbo, in izvesti popravljalni ukrep iz revizijskega poročila računskega sodišča št. 3260-1/2011 z dne 26. 3. 2013.

Razlogi za sprejetje so razvidni tudi v drugem poglavju, v katerem so podrobneje opredeljeni cilji in načela predlaganega zakona in poglavitne rešitve.

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve predloga zakona

2.1 Cilji

Cilj upravljanja voda ter vodnih in priobalnih zemljišč je doseganje dobrega stanja voda in drugih, z vodami povezanih ekosistemov, zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe voda, ki omogoča različne vrste rabe ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti. Pri opredelitvi ciljev upravljanja voda in z njimi povezanih programov ukrepov se upoštevajo tudi vplivi podnebnih sprememb.

Bistveni cilj predlaganega zakona je ureditev, ki bo omogočala podelitev koncesij brez javnega razpisa in dokončanje vseh pobud. Poleg tega gre za novo pravno normo, ki uvaja nadomestilo za rabo vode, zavezanca, način izračuna in plačila tega nadomestila ter izenačuje zavezanca z obračunom razlike plačil.

Predlagana novela z izpeljavo navedenih ureditev uresničuje tri poglavitne cilje, in sicer:

1. zagotavljanje enakosti oz. enake obravnave vseh, ki vodo rabijo, pa jim je bila pravica podeljena v nekem trenutku ali jim še ni bila podeljena, pa bi jim morala biti,
2. s predlaganimi rešitvami se z namenom enake obravnave navedenih rabilcev vode sprejema ureditev, ki jih bo tudi v finančnem smislu čim bolj izenačila, ob istočasnem zasledovanju cilja, da se jih ne bi, glede na sedanjo gospodarsko situacijo, dodatno prekomerno obremenilo;
3. z ureditvami v predlagani noveli se uresničuje tudi cilj proračunske vzdržnosti.

2.2 Načela

Ključna načela, opredeljena v Zakonu o vodah, so:

- načelo celovitosti, ki upošteva naravne procese in dinamiko voda ter medsebojno povezanost in soodvisnost vodnih in obvodnih ekosistemov na območju povodja,
- načelo dolgoročnega varstva kakovosti in smotrne rabe razpoložljivih vodnih virov,
- načelo zagotavljanja varnosti pred škodljivim delovanjem voda, ki izhaja iz potreb po varnosti prebivalstva in njihovega premoženja, ob upoštevanju delovanja naravnih procesov,
- načelo povrnitve stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda,

- načelo sodelovanja javnosti, ki omogoča sodelovanje javnosti pri sprejemanju načrtov upravljanja voda,
- načelo upoštevanja najboljših razpoložljivih tehnik in novih dognanj znanosti o naravnih zakonitostih.

Pri predlagani noveli Zakona o vodah je bilo upoštevano zlasti načelo enakopravnosti enakega obravnavanja vseh uporabnikov vode in pospešitev podelitve vodnih pravic za nekatere vrste rabe voda.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve so podelitev koncesije brez javnega razpisa v primerih, pri katerih se voda rabi, in podelitev vodne pravice brez razpisa, če je vlagatelj predložil vlogo do uveljavitve tega zakona.

Predvidena je vsebina pobude ter določen tudi rok za izdajo koncesijskih aktov in vodnih dovoljenj v primeru črpanja vode iz objektov in naprav za oksrbo s pitno vodo, in sicer do konca leta 2014.

Prav tako je določeno nadomestilo za rabo vode, zaradi česar bodo prehodne določbe izvedljive. Način izračuna nadomestila je podrobno določen, saj se v skladu s 155. členom ustave ne smejo predvideti novi podzakonski akti. Nadomestilo za rabo vode se plačuje največ za obdobje tridesetih let in je lahko tudi krajše, če se je dejanska raba vode začela pozneje.

Določeni so zavezanci za plačilo nadomestila za ves čas rabe vode, kot je zahtevalo Računsko sodišče Republike Slovenije v revizijskem poročilu.

Kot obrestna mera za izravnavo nesorazmerij se uporabljajo veljavne referenčne obresti za na dan 31. decembra 2013, kadar se zavezanec odloči, da bo plačeval nadomestilo v obrokih. Nadomestilo za rabo vode se lahko plača v celoti ali v največ tridesetih obrokih ob plačilu referenčnih obresti.

Nadomestilo za rabo vode se določi na podlagi podatkov, ki so potrebni za izračun višine nadomestila in jih mora zagotoviti zavezanec za plačilo nadomestila za rabo vode najpozneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona. Če vseh podatkov za posamezno leto nima, se za izračun nadomestila uporabi zadnji znani podatki oziroma podatki iz vloge.

Nadomestilo za rabo vode se plačuje za ves čas dejanske rabe pred podelitvijo vodne pravice, vendar ne za obdobje pred 1. januarjem 2005. Nadomestilo se plačuje do prve odmere plačila za vodno pravico.

Ker so nekateri že plačevali za koncesijo, se jim bo obračunala razlika v plačilih in tako bodo vsi pobudniki po 199. členu izenačeni med seboj.

Plačilo nadomestila za rabo vode se določi z odločbo o plačilu nadomestila za rabo vode ali s koncesijsko pogodbo. Pri koncesijski pogodbi ali dovoljenju se določijo obveznosti v skladu s tem zakonom do določitve višine plačila za vodno pravico na podlagi okoljskih stroškov in stroškov vira ob upoštevanju ekonomske analize iz načrta upravljanja voda. S tem so izenačeni vsi odjemalci vode.

Prihodki od plačila nadomestila za rabo vode so prihodek sklada za vode iz 162. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 –ZGO-1, 2/04 – ZZdr1-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12).

Za nepravočasno plačane zneske nadomestila za rabo vode je treba plačati zakonske zamudne obresti.

Če pravna ali fizična oseba ne vloži vloge v predpisanem roku, inšpektor, pristojen za vode, izreče enega od ukrepov iz 175. člena zakona. Prepovedi rabe vode se ne izrečejo, če gre za objekt ali napravo, ki se uporablja za oksrbo s pitno vodo ali ogrevanje stanovanjske stavbe.

Izvršilnih predpisov s tem v zvezi ne bo treba sprejemati.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ker ta zakon ureja plačilo za nazaj (1. 1. 2005 – 31. 12. 2013), bodo morali zavezanci za nadomestilo za rabo vode za to obdobje plačati 0,39 mio. EUR, in sicer 0,28 mio. EUR zavezanci za proizvodnjo pijač in 0,118 mio. EUR uporabniki vode za potrebe termalnih kopališč in ogrevanje. V to so že vračunani do zdaj vplačani zneski v obliki dobropisov, ki jih bodo dobili sedanji koncesionarji, ki so dobili vodno pravico po 199. členu Zakona o vodah in so zanjo plačevali.

Obenem bo priliv zaradi novih rab, ki se bodo podelile brez javnega razpisa na podlagi tega zakona, znašal 0,6 mio. EUR na leto.

Do konca leta 2014 bo zaradi novega načina izračun za plačilo za vodno pravico znašal okoli 1,7 mio. EUR/leto za proizvodnjo pijač, vendar bo veljala le do novega načrta upravljanja voda, ki bo predvidoma sprejet v letu 2015. Takrat se bo na novo sprožil postopek usklajevanja plačil za vodne pravice in vodna povračila v šestletnem ciklu za načrt upravljanja voda.

Do konca leta 2014 bodo prilivi iz rabe termalne vode za ogrevanje in termalna kopališča znašali do novega načrta upravljanja voda 0,118 mio. EUR. Takrat se bo sprožil nov postopek usklajevanja plačil za vodne pravice in vodna povračila v šestletnem ciklu za načrt upravljanja voda.

Dodatni prilivi iz naslova vodnih povračil v tem izračunu niso upoštevani, saj večina že plačuje vodna povračila.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN SPREJET

Za izvajanje zakona dodatna finančna sredstva v proračunu niso potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Uporaba voda, ki presega meje splošne rabe, je že v okviru tradicionalnega prava voda bila podvržena normativni intervenciji. Razloge za to je treba iskati v konfliktnosti interesov glede uporabe voda, še posebej v konfliktnosti med uporabo voda v javnem interesu (pitna voda) in drugimi (neposredno v maksimiranje materialnega bogastva usmerjenimi) oblikami uporabe voda.

V kontinentalnem pravu se je kot ključni instrument normativne intervencije v uporabnostno interakcijo z vodami razvil sistem dovoljevanja uporabe voda (permit system). V nemškem pravu voda je treba za uporabo voda pridobiti (za večje posege) soglasje (Bewilligung) ali (za

manjše posege) dovoljenje (Erlaubnis) (par. 7 in 8 WHG). Kljub drugačni tradiciji gre v to smer tudi ameriško vodno pravo.

Sistem dovoljevanja pridobiva v novejšem pozitivnem pravu voda tudi ekološko funkcijo, čeprav je nastal zaradi usklajevanja interesov med *izkoriščevalci (uporabniki)* voda.

Inkorporacija "ekološkega razloga" v pravico do uporabe voda (vodno pravico) pomeni na eni strani že omenjeno (ekološko pogojeno) *omejevanje lastninske (premoženjske) pravice*, glede na premoženjsko naravo vodne pravice. Vodno pravico šteje večina pravnih redov za premoženjsko pravico, pri čemer jo opredeljujejo kot pravico "usus fructus". Imetnik vodne pravice torej ni lastnik vodnega telesa, do katerega uporabe ima pravico. V nemškem pravu so to vodne pravice "dingliche Rechte am Wasserlaufgrundstück". Imetnik vodne pravice je dolžan trpeti ne le splošno rabo, temveč mora upoštevati tudi "interese voda", kar pomeni, da mora pri izvajanju svoje vodne pravice upoštevati meje naravnega ravnovesja.

Po drugi strani pa "ekološki razlog" lahko pomeni tudi *odvzem vodne pravice*, če to zahteva (javni) interes ohranjanja naravnega ravnovesja. Gre torej za "razlaščujoč" poseg, podoben odvzemu lastninske pravice, ki ga sicer pozna tudi dosedanje sodobno pravo voda. V nemškem pravu je dovoljenje (Erlaubnis) preklicljivo, tudi soglasje (Bewilligung) je mogoče v javnem interesu preklicati proti odškodnini. Novost je le v "novem" javnem interesu, ki je podlaga odvzemu, to je ohranjanje naravnega ravnovesja. UGB določa ekološki javni interes kot podlago za preklic dovoljenja za obremenjevanje voda.

Ohranjanje naravnega ravnovesja oziroma "interesi narave" pa narekujejo tudi širitev "diskrecije" oziroma odločanja po "prostem preudarku", kadar uprava odloča o želeni uporabi voda v upravnem postopku.

Ob že dosedanjem relativno širokem "manevrskem prostoru" uprave pri odločanju o podelitvi vodne pravice, ki je bil pogojen z drugimi javnimi interesi (oskrba s pitno vodo, poplave, idr.), se zaradi "ekologizacije" ta prostor še širi. Tako UGB kot Model Water Code določata širok spekter ekoloških kriterijev za odločanje o podelitvi dovoljenja za rabo voda.

"Ekološki razlog" torej predstavlja omejitev uporabnostne interakcije tako na ravni načrtovanja upravljanja z vodami kot tudi v konkretnih postopkih odločanja o posameznih posegih v vode. Zaradi neustreznih cen rabe vode in nekaterih olajšav posameznih subjektov je Evropska komisija sprožila postopke proti devetim državam članicam. Med njimi je kot največja omenjena Nemčija, ki naj ne bi izvedla obveznosti pokrivanja stroškov storitev za rabo vode za vse storitve. Nemčija je uporabila načelo pokrivanja stroškov le za odvajanje in čiščenje odpadne vode ter oskrbo s pitno vodo, ki se zaračuna gospodinjstvom. To pomeni, da so imele nekatere storitve, ki rabijo vodo, stroške neupravičeno nižje in sicer kmetijstvo, hidroelektrarne, pristanišča in namakanje ter celotna gospodarska dejavnost. Pri tem pa ni pomembna oblika vodne pravice. Zato je Evropska komisija predlagala večini držav članic, da izboljšajo cenovno politiko in sicer tako, da mora povračilo stroškov zajemati širok razpon storitev za rabo vode, vključno z zaježitvijo, odvzgom, shranjevanjem, čiščenjem in distribucijo površinskih voda ter zbiranjem, čiščenjem in izpuščanjem odpadne vode, tudi kadar gre za "lastne storitve", na primer lastni odvzem v kmetijstvu. Povračilo stroškov je treba pregledno predstaviti za vse zadevne sektorje porabe.

Italija

Institut koncesije je v Republiki Italiji dobro razvit tako v teoriji, kot praksi. Najpogostejša delitev koncesij je na koncesije javnih služb in koncesije rabe javnega dobra. Teorija in praksa poznata pojem »upravna koncesija«, ki po eni strani zajema celotno diskrecijsko delovanje države, po drugi strani pa pomeni le upravni akt, s katerim se konstituira pravica na javni stvari oziroma s katerim se prenese opravljanje javnih funkcij ali storitev.

Francija

Kot koncedent v postopku podeljevanja koncesij v Franciji praviloma nastopa država, pokrajina, departma ali občina (skupnost občin). Po specialnem predpisu pa je koncedent lahko tudi druga oseba javnega prava (javno podjetje). Koncesionar je lahko oseba javnega, praviloma pa oseba zasebnega prava. Koncesija se praviloma podeli s koncesijskim aktom, redko pa s pravno normo (predpis). Tej podlagi pogosto sledi sklenitev koncesijske pogodbe (ureditev medsebojnih pravic in obveznosti). Za postopek podelitve koncesije velja načelna svoboda, obveznosti izvedbe javnega natečaja ni.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predlog novele zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU, ker gre za prehodno določbo, ki ureja nekatera do zdaj neurejena vprašanja izključno iz določb izvedbene narave.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

Uvedeno je nadomestilo, ki ga zdaj nismo mogli zaračunati. To sicer ni nov postopek, je pa nova podlaga za zaračunavanje rabe vode za nazaj. S tem se ne ukine noben postopek. Podatke bo organ pridobil od vlagateljev. Ustanovitev novih organov ni predvidena. Postopki se bodo izvedli v okviru javne uprave. Ni predvidena ukinitvev postopkov in zmanjšanja osebja. Dokumentacija, ki jo bo morala predložiti stranka, bo enaka kot do zdaj. Posebnih razbremenitev za stranke ni.

6.2 Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Ureditev ima posledice le za upravljanje voda, saj se z zakonom poveča nadzor nad rabami voda in plačilo za rabo vode, ki zdaj ni bilo urejeno. S tem se povečajo tudi prilivi v proračun in tako zagotovijo sredstva za izvajanje vseh ukrepov upravljanja voda. Z zakonom se vpliva tudi na ravnanje podjetij v zvezi z varstvom okolja in trajnostno rabo voda.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Zakon vpliva na poslovne stroške in poslovanje, vendar v obsegu, ki za poslovanje ne bo bistven.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Zakon ne vpliva na zaposlenost in trg dela ter druga socialna področja.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Zakon nima posledic v zvezi z dokumenti razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Zakon je bil znotraj ministrstva že med pripravo predstavljen službam, ki bodo pri tem sodelovale. Merilo za spremljanje doseganja ciljev je opredeljeno v roku, v katerem se morajo izdati vsi koncesijski akti oziroma dovoljenja to je do 31. decembra 2014.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12) se v prvem odstavku 181. člena pika na koncu 32. točke nadomesti s podpičjem in doda nova 33. točka, ki se glasi:

»33. v roku iz tretjega odstavka 199. g člena tega zakona ne posreduje podatkov iz drugega odstavka 199. g člena tega zakona ali če posreduje napačne podatke (199.g člen).

2. člen

Za 199. členom se dodajo novi 199.a do 199.j člen, ki se glasijo:

»199.a člen

(podelitev vodne pravice v prehodnem obdobju)

(1) Ne glede na določbo prejšnjega člena mora pravna ali fizična oseba, ki rabi vodo na dan uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) za proizvodnjo pijač ali potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda, in ji ni bila podeljena koncesija, v treh mesecih od uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) dati pobudo za izdajo koncesijskega akta.

(2) Pobuda iz prejšnjega odstavka mora vsebovati obseg in način rabe vode, ki vključuje hidrogeološko poročilo s prikazom vplivnega območja rabe vode.

(3) Vloge za izdajo koncesije in pobude za izdajo koncesijskega akta za vrste rabe vode iz prvega odstavka tega člena, vložene do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13), se štejejo za pobude v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(4) Vloge o zainteresiranosti za podelitev koncesije za rabo vode, vložene na podlagi 21. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96), se štejejo za pobude v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) V primerih iz prvega do četrtega odstavka tega člena vlada podeli koncesijo brez javnega razpisa v skladu z določbami tega zakona.

(6) Če je za pridobitev koncesije iz prejšnjega odstavka vloženi več pobud oziroma vlog na istem vodnem telesu ali viru vode, vlada v koncesijskem aktu predpiše merila in pogoje, ki upoštevajo tudi skladnost obstoječe rabe vode s cilji upravljanja voda in načrtom upravljanja voda, razpoložljivost vodnega telesa in prednostno oskrbo s pitno vodo ter količino dejansko rabljene vode v letu 2012.

(7) Ne glede na določbo prejšnjega člena mora pravna ali fizična oseba, ki rabi vodo na dan uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vodo, in vodnega dovoljenja nima, v treh mesecih od uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) podati vlogo za izdajo vodnega dovoljenja.

(8) Vloge za izdajo vodnega dovoljenja za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vode, vložene do uveljavitve Zakona o dopolnitvah

Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13), se štejejo za vloge v skladu s prejšnjim odstavkom.

(9) Ne glede na peti odstavek prejšnjega člena inšpektor, pristojen za vode, izreče ukrep iz 175. člena tega zakona, če pravna ali fizična oseba iz prvega oziroma sedmega odstavka tega člena ne vloži pobude iz prvega odstavka tega člena oziroma vloge iz sedmega odstavka tega člena v predpisanem roku.

(10) Ne glede na peti odstavek prejšnjega člena in prejšnji odstavek se ukrep prepovedi uporabe objekta in naprave ne izreče, če gre za objekt ali napravo, pri kateri se voda uporablja tudi za oskrbo s pitno vodo ali ogrevanje stanovanjske stavbe.

(11) Vlada izda koncesijske akte, ministrstvo pa vodna dovoljenja na podlagi tega člena najpozneje do 31. decembra 2014.

199.b člen
(nadomestilo za rabo vode)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki je do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) rabila vodo, za katero je predpisana pridobitev koncesije za proizvodnjo pijač ali potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda, pa ji koncesija do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) ni bila podeljena, mora plačati nadomestilo za rabo vode.

(2) Pravna ali fizična oseba, ki je do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) pridobila koncesijo za proizvodnjo pijač, vendar je vodo rabila že pred podelitvijo koncesije, mora plačati nadomestilo za rabo vode.

(3) Pravna ali fizična oseba, ki je do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) pridobila koncesijo za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda in je vodo rabila že pred podelitvijo koncesije, mora plačati nadomestilo za rabo vode.

(4) Pravna ali fizična oseba, ki je do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) rabila vodo, za katero je predpisana pridobitev vodnega dovoljenja za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo, pa ji vodno dovoljenje do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) ni bilo izdano, mora plačati nadomestilo za rabo vode.

(5) Pravna ali fizična oseba, ki ji je bilo do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. /13) izdano vodno dovoljenje za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo, ali vodno dovoljenje za rabo mineralne, termalne vode ali termomineralne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti in je vodo rabila že pred dokončnostjo vodnega dovoljenja, mora plačati nadomestilo za rabo vode.

(6) Nadomestilo za rabo vode se plača v primeru iz :

- prvega in četrtega odstavka tega člena za obdobje dejanske rabe vode do 31. decembra 2013 oziroma do prenehanja dejanske rabe vode, če to nastopi pred 31. decembrom 2013;
- drugega in tretjega odstavka tega člena za obdobje dejanske rabe vode do podelitve koncesije in
- petega odstavka tega člena za obdobje dejanske rabe do dokončnosti vodnega dovoljenja.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek se nadomestilo za rabo vode iz prvega do petega odstavka tega člena ne plačuje za obdobje pred 1. januarjem 2005.

199.c člen
(način plačila nadomestila za rabo vode)

(1) O plačilu nadomestila za rabo vode v primeru vodnega dovoljenja odloči ministrstvo z odločbo, v primeru koncesije pa se plačilo nadomestila za rabo vode uredi s koncesijsko pogodbo. Če je bila za rabo vode, za katero se plača nadomestilo za rabo vode, pobuda oziroma vloga za izdajo koncesijskega akta ali vodnega dovoljenja umaknjena ali ni bila vložena, o plačilu nadomestila za rabo vode odloči po uradni dolžnosti ministrstvo z odločbo.

(2) Nadomestilo za rabo vode se plača v enkratnem znesku ali v največ 30 letnih obrokih oziroma v največ toliko letnih obrokih, kolikor znaša število let do izteka obdobja, za katero je vodna pravica podeljena. Če je znesek nadomestila za rabo vode nižji od 10.000 eurov, se nadomestilo za rabo vode plača v enkratnem znesku. Pri obročnem plačilu se obračunajo referenčne obresti, ki so določene v višini referenčne obrestne mere za izračun državnih pomoči, ki veljajo na dan 31. december 2013.

(3) Če se nadomestilo za rabo vode plača v enkratnem znesku, obveznost plačila nadomestila za rabo vode nastopi v 60 dneh od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena oziroma v 60 dneh od izdaje računa na podlagi sklenjene koncesijske pogodbe.

(4) Če se nadomestilo za rabo vode plačuje obročno, zapade obveznost za plačilo posameznega obroka do 31. decembra v letu, v katerem je treba plačati posamezen obrok nadomestila za rabo vode.

(5) Prihodki od plačila nadomestila za rabo vode so prihodek sklada za vode iz 162. člena tega zakona.

(6) Nadomestilo za rabo vode se plačuje na podračune, določene s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

(7) Za nepravočasno plačano nadomestilo za rabo vode je treba plačati zakonske zamudne obresti.

199.č člen
(izračun višine nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač)

(1) Višina nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač se za posamezno leto izračuna za pivo kot zmnožek 5,9 eura na m³ prodanega piva in skupne količine prodanega piva v posameznem letu, izražene v m³, oziroma za vode in brezalkoholne pijače kot zmnožek 2 eurov na m³ prodane mineralne, izvirske, namizne vode ali brezalkoholne pijače ter skupne količine prodane mineralne, izvirske, namizne vode in brezalkoholne pijače v posameznem letu, izražene v m³.

(2) Prejšnji odstavek se uporablja tudi v primerih iz četrtega in petega odstavka 199.b člena tega zakona, razen če gre za odvzem vode, ki je manjši od 50.000 m³ na leto, pri čemer se višina nadomestila za rabo vode izračuna kot zmnožek 0,65 eura na m³ odvzete vode in skupne količine odvzete vode iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo, v posameznem letu.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena znaša višina nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač 20 odstotkov za leto 2005, 40 odstotkov za leto 2006, za leto 2007

pa 80 odstotkov zneska nadomestila za rabo vode, izračunanega na način iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena.

199.d člen

(izračun višine nadomestila za rabo vode za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda)

(1) Višina nadomestila za rabo vode za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda, se za posamezno leto izračuna po naslednji enačbi:

$$P = 0,01 \times C \times Q \times \Delta T \times 4,2, \text{ pri čemer so:}$$

- P: višina nadomestila za rabo vode, izražena v eurih,
- C: cena povprečne prodajne vrednosti 1MJ toplote, ki nastane z zgorevanjem ekstra lahkega kurilnega olja za posamezno leto znaša 0,015964 eurov,
- Q: letna količina izčrpane podzemne vode iz posameznega zajetja, izražena v 1000 litrih, oziroma zmogljivost objekta za črpanje za obdobje, ko ni na razpolago meritev načrpane podzemne vode,
- ΔT : se izračuna na naslednji način:
 - a) če je $T_{vir} \leq 30\text{ °C}$: $\Delta T = T_{vir} - 12\text{ °C}$;
 - b) če je $30\text{ °C} < T_{vir} \leq 50\text{ °C}$: $\Delta T = T_{vir} - 18\text{ °C}$;
 - c) če je $T_{vir} > 50\text{ °C}$: $\Delta T = T_{vir} - 35\text{ °C}$.

(2) T_{vir} iz prejšnjega odstavka je povprečna letna temperatura podzemne vode na ustju vrtine.

199.e člen

(plačilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki ji je bilo do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) že izdano vodno dovoljenje za rabo vode za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vodo, ali ji je bilo izdano vodno dovoljenje za rabo mineralne, termalne ali termomineralne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti, pa ji do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) ni bilo odmerjeno plačilo za vodno pravico, mora poravnati plačilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj.

(2) Plačilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vodo, se plača od dokončnosti vodnega dovoljenja do 31. decembra 2013 oziroma do prenehanja dejanske rabe vode, če to nastopi pred 31. decembrom 2013. Plačilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za rabo mineralne, termalne ali termomineralne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti se plača od dokončnosti vodnega dovoljenja do dokončnosti odločbe o določitvi koncesionarja na podlagi koncesijskega akta v skladu s 27. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 57/12).

(3) O plačilu za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj odloči ministrstvo z odločbo.

(4) Za določitev načina plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj iz tega člena se smiselno uporabljajo določbe 199.c člena tega zakona.

(5) Za določitev višine plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj iz tega člena se smiselno uporabljajo določbe 199.č in 199.d člena tega zakona.

199.f člen

(postopek obračuna razlike plačil)

- (1) Pravne ali fizične osebe iz drugega in tretjega odstavka 199.b člena tega zakona, ki so pridobile koncesijo na podlagi 199. člena tega zakona, lahko zahtevajo vračilo razlike plačil med že plačanim zneskom plačila za koncesijo in zneskom nadomestila za rabo vode, izračunanim v skladu s 199.č ali 199.d členom tega zakona (v nadaljnjem besedilu: razlika plačil).
- (2) Zahtevek iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke iz pete alineje drugega odstavka 199.g člena tega zakona in se ga pošlje ministrstvu.
- (3) Če ministrstvo na podlagi podatkov iz drugega odstavka 199.g člena ugotovi, da je že plačani znesek plačila za koncesijo višji od zneska nadomestila za rabo vode, izračunanega v skladu s 199. č ali 199.d členom tega zakona, se razlika vrne na podlagi sklenjenega aneksa h koncesijski pogodbi.
- (4) Če ministrstvo na podlagi podatkov iz drugega odstavka 199.g člena tega zakona ugotovi, da je že plačani znesek plačila za koncesijo nižji od zneska nadomestila za rabo vode, izračunanega v skladu s 199.č ali 199.d členom tega zakona, se plača razlika kot nadomestilo za rabo vode v skladu s 199.c členom tega zakona.
- (5) Razlika plačil iz tretjega odstavka tega člena se vrne osebam iz prvega odstavka tega člena s podračuna državnega proračuna »Prihodki od podeljenih koncesij za vodno pravico, ki pripadajo državi« brezobrestno v 30 letnih obrokih oziroma v največ toliko letnih obrokih, kolikor znaša število let do izteka obdobja, za katero je koncesija podeljena. Vračilo posameznega obroka zapade 31. decembra v letu, v katerem je treba vrniti posamezni obrok. Če je skupna višina razlike nižja od 10.000 eurov, se vrne v enkratnem znesku, in sicer v 60 dneh po izdanem dobropisu.

199.g člen

(podatki za izračun višine nadomestila za rabo vode, plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj in za obračun razlike plačil)

- (1) Pravna ali fizična oseba iz prvega do petega odstavka 199.b člena tega zakona in prvega odstavka 199.e člena tega zakona mora poslati ministrstvu v primeru koncesije oziroma Agenciji Republike Slovenije za okolje v primeru vodnih dovoljenj podatke, potrebne za izračun nadomestila za rabo vode in plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj, oziroma lahko pošlje zahtevek za obračun razlike plačil v skladu s prejšnjim členom.
- (2) Podatki iz prejšnjega odstavka so za izračun:
 - višine nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač: količina prodanega piva v posameznem letu, izražena v m³, oziroma skupna količina prodane mineralne, izvirske, namizne vode in brezalkoholne pijače v posameznem letu, izražena v m³, ter podatke o začetku in morebitnem prenehanju izvajanja dejanske rabe vode;
 - višine nadomestila za rabo vode za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda ali za rabo termalne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti: povprečna letna temperatura podzemne vode na ustju vrtnice (T_{vir}) in letna količina izčrpane podzemne

vode iz posameznega zajetja, izražena v 1000 litrih, oziroma zmogljivost objekta za črpanje za obdobje, ko ni na razpolago meritev načrpane podzemne vode, ter podatek o začetku in morebitnem prenehanju izvajanja dejanske rabe vode;

- višine nadomestila za rabo vode in izračun višine plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za rabo vode za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vodo, če je odvzem vode manjši od 50.000 m³ na leto: količina v m³ odvzete vode v posameznem letu, podatek o začetku in morebitnem prenehanju izvajanja dejanske rabe vode ter podatek o upravljavcu objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo;

- višine nadomestila za rabo vode in izračun višine plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za rabo vode za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih za oskrbo s pitno vodo, če je odvzem vode večji ali enak 50.000 m³ na leto: količina prodanega piva v posameznem letu, izražena v m³, oziroma skupna količina prodane mineralne, izvirske, namizne vode in brezalkoholne pijače v posameznem letu, izražena v m³ ter podatek o začetku in morebitnem prenehanju izvajanja dejanske rabe vode;

- razlike plačil v primeru izdane koncesije: podatki o dejanski rabi vode pred podelitvijo koncesije in podatki o številki koncesijske pogodbe ter podatke iz prve in druge alineje tega odstavka.

(3) Podatke iz prejšnjega odstavka je treba predložiti najpozneje do 31. januarja 2014 na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani ministrstva.

199.h člen

(postopek ugotavljanja pravilnosti podatkov)

(1) Ministrstvo na podlagi podatkov iz prejšnjega člena preveri pravilnost posredovanih podatkov na podlagi:

- podatkov o vodnih povračilih iz evidenc, ki jih vodi ministrstvo,
- podatkov upravljavca objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo,
- podatkov iz opravljenega inšpekcijskega nadzora,
- podatkov iz vodne knjige in
- podatkov iz poslovnih knjig.

(2) Če na podlagi preverjanja iz prejšnjega odstavka ni mogoče ugotoviti pravih podatkov, potrebnih za izračun nadomestila za rabo vode, plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj ali razlike plačil, se šteje, da je pravna ali fizična oseba iz prvega do petega odstavka 199.b člena tega zakona rabila vodo v obsegu, opredeljenem v vlogi oziroma pobudi za podelitev vodne pravice, če ta ni vložena, pa v obsegu, ugotovljenem v trenutku odločanja.

(3) Organi, ki vodijo centralni register prebivalstva in registre pravnih oseb, so dolžni dati ministrstvu za namen ugotavljanja pravilnosti podatkov iz prejšnjega člena podatke o fizičnih in pravnih osebah, ki so vpisane v registre, vključno s historičnimi podatki, in sicer: ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, državljanstvo in EMŠO fizične osebe, podatke o umrlih fizičnih osebah oziroma ime, naslov sedeža in matično številko pravne osebe ter podatke o prenehanju pravnih oseb oziroma naziv pravne osebe, naslov sedeža, matično številko pravne osebe, podatek o prenehanju in o spremembah teh podatkov ter davčno številko, pa tudi podatke o letnih količinah podzemne vode in podatke o letnih količinah prodane mineralne, izvirske, namizne vode, brezalkoholne pijače ali piva, ki jo je pravna oseba dala v promet.

(4) Pravna ali fizična oseba iz drugega odstavka tega člena mora na zahtevo ministrstva za namen odločanja o plačilu nadomestila za rabo vode, plačilu za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj in obračuna razlike plačil, preverjanja posredovanih podatkov in nadzora zagotoviti:

- dostop in vpogled v podatke v svojih poslovnih knjigah in evidencah,
- izpis podatkov iz svojih poslovnih knjig in evidenc v urejenih strukturiranih računalniških datotekah v standardni obliki, ki omogoča preprosto nadaljnje elektronsko obdelovanje podatkov, in
- dostop in vpogled v programsko in strojno opremo ter svoje zbirke podatkov..

199.i člen (odvzem vodne pravice)

(1) Če pravna ali fizična oseba iz prvega do tretjega odstavka 199.b člena tega zakona ne plača nadomestila za rabo vode, se koncesija odvzame v skladu s 147. členom tega zakona.

(2) Če pravna ali fizična oseba iz četrtega in petega odstavka 199.b člena tega zakona ne plača nadomestila za rabo vode, se vodno dovoljenje odvzame po uradni dolžnosti v skladu s 133. členom tega zakona.

(3) Če pravna ali fizična oseba iz prvega odstavka 199.e člena tega zakona ne poravnava plačila za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj, se vodno dovoljenje odvzame po uradni dolžnosti v skladu s 133. členom tega zakona.

199.j člen (plačilo za vodno pravico od 1. januarja 2014)

Ne glede na tretji odstavek 123. člena tega zakona in drugi odstavek 141. člena tega zakona se plačilo za vodno pravico v primerih iz prvega in četrtega odstavka 199.b člena tega zakona in prvega odstavka 199.e člena tega zakona začne plačevati po pridobitvi vodne pravice za obdobje od 1. januarja 2014 dalje.«.

3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S tem zakonom se dopolni Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12) tako, da se doda nova kazenska določba oziroma definira se nov prekršek, kadar oseba ne posreduje podatkov v roku ali če posreduje napačne podatke za izračun nadomestila za rabo vode.

K 2. členu

S tem zakonom se dopolni Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08 in 57/12) tako, da se za 199. členom dodajo novi 199.a do 199.j člen skladno s cilji zakona, in sicer:

199(1).a člen

Namen te določbe je omogočiti obstoječim uporabnikom vode podelitev koncesije brez javnega razpisa. V bistvu gre za podaljšanje prehodnega obdobja, določenega s 199. členom zakona za tri mesece od uveljavitve zakona. Ta člen se nanaša le na tiste, ki pobude do uveljavitve tega zakona še niso vložili.

Naslovniki te določbe so glede na vrsto rabe uporabniki vode za:

- proizvodnjo pijač,
- potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi termalna, termomineralna ali mineralna voda.

Naslovniki te določbe niso:

- uporabniki vode za hidroelektrarne, večje od 10 MW, in
- uporabniki naplavin, ker so bile vse koncesijske pogodbe že podpisane.

S členom se urejajo razmerja kot dopolnilna prehodna ureditev.

Če pobuda še ni bila vložena na ministrstvo, pristojno za vode (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ter gre za proizvodnjo pijač, potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, kadar se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda, lahko pravna ali fizična oseba v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona poda pobudo za podelitev koncesije. Tako je podaljšan rok za vložitev pobude, ki se izteče v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

199(2).a člen

S tem odstavkom se opredeli vsebina pobude.

199(3).a člen

Vlagateljem, ki so dali pobudo pred uveljavitvijo tega zakona, te ni treba še enkrat vlagati. Po tej noveli se štejejo vloge za vložene, če so uporabniki, ki so uporabljali vodo v letu 2002 ali vse do uveljavitve tega zakona in so že dali pobudo (a je bila prepozna po zdaj veljavnem 199. členu Zakona o vodah) do uveljavitve te novele in vodo uporabljajo tudi zdaj.

Tudi vse druge vloge za koncesijo, ki so prispele na ministrstvo do uveljavitve tega zakona, se bodo reševale brez javnega razpisa.

199(4).a člen

Pobude za podelitev koncesije za rabo vode, vložene na podlagi 21. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in 1/96), se štejejo kot vloge za rabo vode po tem zakonu in koncesija se podeli brez javnega razpisa, če se voda že rabi. Vloge ni treba vlagati ponovno.

199(5).a člen

Za vse zgoraj naštet primere vlada podeli koncesijo brez javnega razpisa v skladu z določbami tega zakona. V javnem interesu je "legalizacija" prepozno prispelih vlog po zdaj veljavnem Zakonu o vodah in enostavna podelitev koncesije za vse vloge, ki bodo vložene do uveljavitve tega zakona.

199(6).a člen

Če je za pridobitev vodne pravice iz prejšnjega odstavka tega člena vloženi več vlog na istem vodonosniku ali viru ali so soodvisni, vlada pri podelitvi vodne pravice upošteva skladnost obstoječe rabe vode s cilji upravljanja voda in načrtom njihovega upravljanja ter razpoložljivost vodnega telesa, prednostno oskrbo s pitno vodo in zadnjo količino rabljene vode v letu pred uveljavitvijo tega zakona. S tem smo omejili količino rabe vode glede na sedanje potrebe. Vlada bo merila upoštevala, in sicer:

- kar zadeva soodvisnost, bo v koncesijskem aktu pri odločanju o količini rabe vode upoštevala, da je največja mogoča količina dopustne rabe vode največ taka, kakršna je bila v letu pred uveljavitvijo te novele,
- bodo v koncesijskem aktu določeni tudi pogoji rabe,
- bo legalizirala sedanjo rabo vode.

199(7).a člen

Naslovniki te določbe so pravne in fizične osebe, ki rabijo vodo za proizvodnjo pijač iz objektov in naprav za oskrbo s pitno vodo in vodo rabijo. Rok za oddajo vloge je enak kot v primeru, če se rabi termalna, termomineralna ali mineralna voda in sicer v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

199(8).a člen

S to določbo se vloge za izdajo vodnega dovoljenja vložene do uveljavitve tega zakona, štejejo za vloge po tem zakonu.

199(9).a člen

Inšpektor, pristojen za vode, lahko izreče kakršenkoli ukrep iz 175. člena zakona, če pravna ali fizična oseba ne vloži pobude za koncesijo ali vloge v primeru vodnega dovoljenja v predpisanem roku. Na ta način se omili določba petega odstavka 199. člena zakona o vodah, ki določa prepoved uporabe objekta ter odstranitve za vse, ki so zamudili rok, ki je bil 10. avgust 2004.

199(10).a člen

Prepoved uporabe objekta in naprave se ne izreče, če gre za objekt ali napravo, pri kateri se voda uporablja tudi za oskrbo s pitno vodo ali ogrevanje eno- ali večstanovanjske stavbe.

199(11).a člen

Vlada mora sprejeti koncesijske akte najpozneje do 31. decembra 2014. Ta rok je zapisan na zahtevo Računskega sodišča Republike Slovenije in je določen tudi v odgovoru na odzivno poročilo temu sodišču na podlagi revizijskega poročila št. 3260-1/2011, pa tudi sicer je potrebno upoštevati časovno dimenzijo podeljevanja vodnih pravic.

Agencija Republike Slovenije za okolje mora izdati vodna dovoljenja na podlagi tega člena do 31. decembra 2014.

199(1).b člen

S to določbo se določa da mora pravna ali fizična oseba, ki je rabila vodo, za katero je predpisana pridobitev vodne pravice v obliki koncesije in jo še ni pridobila za:

- proizvodnjo pijač ali
- potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se uporablja mineralna, termalna ali termomineralna voda, a ji vodna pravica ni bila podeljena oziroma ji ni bilo odmerjeno plačilo zanjo, mora plačati nadomestilo za rabo vode (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo za rabo vode) plačati nadomestilo za rabo vode.

Nadomestilo za rabo vode se plača za čas dejanske rabe vode do 31. decembra 2013 skladno s šestim odstavkom 199.b člena tega zakona.

199(2).b člen

Nadomestilo morajo plačati tudi tisti, ki so že pridobili vodno pravico za proizvodnjo pijač do podelitve vodne pravice. Določba ureja primere, ko je že izdan koncesijski akt za rabo vode za proizvodnjo pijač. Obstajajo namreč različni datumi podelitve teh koncesijskih aktov in zato tudi različne finančne obremenitve koncesionarjev, ki jim je bila izdana koncesija na podlagi 199. člena zakona o vodah. Nadomestilo za rabo vode se plača za čas dejanske rabe vode do podelitve vodne pravice.

199(3).b člen

Ta člen opredeljuje kot zavezance za plačilo nadomestila imetnike vodne pravice, če se rabi termalna, mineralna ali termomineralna voda za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno. Določba ureja primere, ko je že izdan koncesijski akt za rabo vode za proizvodnjo pijač. Obstajajo namreč različni datumi podelitve teh koncesijskih aktov in zato tudi različne finančne obremenitve koncesionarjev, ki jim je bila izdana koncesija na podlagi 199. člena zakona o vodah. Nadomestilo za rabo vode se plača za čas dejanske rabe vode do podelitve vodne pravice.

199(4).b člen

Ta člen opredeljuje za zavezance za plačilo nadomestila vse pravne in fizične osebe, ki rabijo vodo za katero je predpisana pridobitev vodnega dovoljenja za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo, a ji vodna pravica do uveljavitve Zakona o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. .../13) ni bila podeljena. Nadomestilo za rabo vode se plača za čas dejanske rabe vode do podelitve vodne pravice.

199(5).b člen

Ta člen opredeljuje za zavezance za plačilo nadomestila vse pravne in fizične osebe, ki so že pridobile vodno dovoljenje za rabo vode za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo. Nadomestilo za rabo vode se plača za čas dejanske rabe do dokončnosti vodnega dovoljenja.

Prav tako določba pokriva primere, ko je izdano vodno dovoljenje za rabo termalne vode v primeru rabe termalne, mineralne ali termomineralne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti.

199(6).b člen

Kadar vodna pravica ni podeljena se nadomestilo plačuje najdlje do 31. decembra 2013. V primeru, da je zavezanec prenehal rabiti vodo pred 31. decembrom 2013, se nadomestilo

plačuje le do datuma prenehanja rabe vode, če to nastopi pred 31. decembrom 2013. Ne glede na to se nadomestilo plačuje kot je opisano za posamezen primer v obrazložitvi od 199(1) b člena do 199.(5)b člena.

199(7).b člen

Definira se obdobje, ko se nadomestilo ne plačuje. Nadomestilo za rabo vode se ne plačuje pred 1. januarjem 2005.

199.c člen

O plačilu nadomestila za rabo vode odloči ARSO z odločbo, če gre za pridobitev vodne pravice z vodnim dovoljenjem, pri koncesiji pa Vlada Republike Slovenije. Možno je tudi obročno plačilo do največ 30 let. V tem primeru se obračuna referenčna obrestna mera na skupno vrednost nadomestila, ki veljajo na dan 31. decembra 2013. Tako se najprej izračuna skupno nadomestilo za rabo vode, ki se poviša za npr. 1, 56% (v kolikor je taka referenčna obrestna mera, ki velja za državne pomoči na 31. 12. 2013) in tako dobimo končno višino plačila za nadomestilo za rabo vode. Tega zavezanec plača v največ tridesetih obrokih. V tem primeru se skupna vrednost nadomestila ob upoštevanju npr. 1, 56% referenčne obrestne mere deli s številom obrokov in tako določi letno plačilo nadomestila.

Če se nadomestilo za rabo vode plača v enkratnem znesku, obveznost plačila nadomestila za rabo vode nastopi v 60 dneh od dokončnosti odločbe oziroma izdaje računa na podlagi koncesijske pogodbe.

Če se nadomestilo za rabo vode plačuje obročno, zapade obveznost za plačilo posameznega obroka do 31. decembra v letu, v katerem je treba plačati posamezen obrok nadomestila za rabo vode.

Prihodki od plačila nadomestila za rabo vode so prihodek sklada za vode iz 162. člena Zakona o vodah.

Nadomestilo za rabo vode se plačuje na podračune, določene s predpisom, ki ureja podračune in način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Za nepravočasno plačano nadomestilo za rabo vode je treba plačati zakonske zamudne obresti.

199.č člen

Določa se izračun višine nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač.

V primeru, da se za proizvodnjo pijač izda koncesija in kadar se odvzema voda iz objektov in naprav namenjenih oskrbi s pitno vodo in je količina odvzema vode večja ali enaka 50 000 m³ na leto se izračuna višina nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač za posamezno leto za:

- pivo kot zmnožek 5,9 eura na m³ prodanega piva in skupne količine prodanega piva v posameznem letu, izražene v m³, oziroma za

- vode in brezalkoholne pijače kot zmnožek 2 eurov na m³ prodane mineralne, izvirske, namizne vode ali brezalkoholne pijače ter skupne količine prodane mineralne, izvirske, namizne vode in brezalkoholne pijače v posameznem letu, izražene v m³.

Kadar se voda odvzema voda iz objektov in naprav namenjenih oskrbi s pitno vodo in je njihova količina odvzema manjša od 50 000 m³ na leto, se izračuna višina nadomestila za rabo vode za proizvodnjo pijač kot zmnožek 0,65 eura na m³ odvzete vode in skupne količine odvzete vode iz objektov in naprav namenjenih oskrbi s pitno vodo, v posameznem letu.

Za posamezno leto so določene nižje vrednosti plačila nadomestila.

Predlagana novela z izpeljavo navedenih ureditev uresničuje tri pglavitne cilje, in sicer:

1. zagotavljanje enakosti oz. enake obravnave vseh, ki vodo rabijo, ne glede na obliko vodne pravice,
2. s predlaganimi rešitvami se z namenom enake obravnave navedenih rabilcev vode sprejema ureditev, ki bo zavezance tudi v finančnem smislu čim bolj izenačila, ob istočasnem zasledovanju cilja, da se jih ne bi, glede na sedanjo gospodarsko situacijo, dodatno prekomerno obremenilo;
3. z ureditvami v predlagani noveli se uresničuje tudi cilj proračunske vzdržnosti.

199.d člen

Določa se izračun višine nadomestila za rabo vode za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, kadar se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda. Izračun višine nadomestila je odvisen od povprečne cene za 1 MJ toplote za leta 2005-2013, količine odvzete vode in temperature podzemne vode na ustju vrtine.

Predlagana novela z izpeljavo navedenih ureditev uresničuje tri pglavitne cilje, in sicer:

1. zagotavljanje enakosti oz. enake obravnave vseh, ki vodo rabijo, ne glede na obliko vodne pravice,
2. s predlaganimi rešitvami se z namenom enake obravnave navedenih rabilcev vode sprejema ureditev, ki bo zavezance tudi v finančnem smislu čim bolj izenačila, ob istočasnem zasledovanju cilja, da se jih ne bi, glede na sedanjo gospodarsko situacijo, dodatno prekomerno obremenilo;
3. z ureditvami v predlagani noveli se uresničuje tudi cilj proračunske vzdržnosti.

199.e člen

Zakon o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 57/12) je predvidel prehod s koncesij na vodna dovoljenja za rabo vode za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo. S tem členom se določa plačilo za vodno pravico pri izdanih vodnih dovoljenjih za obdobje podeljene vodne pravice oziroma do prenehanja dejanske rabe. Gre za t. i. »nesistemska plačilo za vodno pravico«.

Ločimo dva načina obračuna, in sicer obračun za tiste, pri katerih je odzem vode iz vodovoda večji ali enak 50.000 m³ na leto in se obračunava enako kot v primeru koncesije, in za vse tiste, pri katerih je letni odzem vode iz vodovoda manjši od 50.000 m³.

Za določitev načina plačila za vodno pravico se smiselno uporabljata določbi 199. c člena tega zakona. Za določitev višine plačila za vodno pravico se smiselno uporabljajo določbe 199. č člena tega zakona. To pomeni, da so tudi tukaj za posamezno leto določene nižje vrednosti plačila za vodno pravico.

Zakon o dopolnitvah Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 57/12) je predvidel prehod iz vodenega dovoljenja v koncesijo za rabo termalne vode za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč po predpish o zdravstveni dejavnosti in tudi zanje je potrebno predvideti ustrezno plačilo za vodno pravico, ki je enako kot v primeru rabe vode za potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, kadar se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda.

199.f člen

Določa se postopek obračuna razlike plačil za tiste imetnike vodnih pravic, ki so vodno pravico že plačevali na podlagi veljavnih koncesijskih aktov za proizvodnjo pijač ali rabo mineralne, termalne ali termomineralne vode za potrebe kopališč in ogrevanje in so vodno pravico pridobili na podlagi 199. člena zakona o vodah. Če se na podlagi zahtevka ugotovi, da je znesek že

plačanih pravic višji od zneska nadomestila za obdobje od 1. januarja 2005 do 31. decembra 2013, se razlika vrne na podlagi aneksa k koncesijski pogodbi. Če se na podlagi zahtevka ugotovi, da je znesek nižji, se plača nadomestilo za rabo vode. Sredstva, ki se vrnejo, so odhodek iz ustreznega podračuna sklada za vode. Sredstva, ki se plačajo, so prihodek sklada za vode. Če imetnik vodne pravice ne posreduje zahtevka za obračun razlike plačil, se le ta ne obračuna. Zahtevek je vpeljan z namero, da se ob posredovanju podatkov navzkrižno preverijo tudi podatki iz drugih javnih evidenc kot so:

- podatki o vodnih povračilih,
- podatki iz poslovnih knjig zavezanca,
- podatki iz opravljenega inšpekcijskega nadzora,
- podatki iz vodne knjige,
- podatki upravitelja objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo.

Če je koncesija že podeljena, vendar ne na podlagi 199. člena, se obračun razlike plačil ne izvede.

199.g člen

Člen določa, v katerem roku mora oseba predložiti podatke ki so potrebni za izračun nadomestila, izračun plačila za vodno pravico oziroma za obračun razlike plačil. Zahtevane podatke je potrebno priložiti najkasneje do 31. januarja 2013 na obrazcu, ki ga objavi ministrstvo na spletnih straneh.

199.h člen

Določa se način preverjanja pravilnosti podatkov. Kadar ni mogoče ugotoviti dejanske rabe vode in njenih količin, se uporabijo podatki iz pobude oziroma vloge ali v obsegu v času odločanja. Pravna norma vsebuje dolžnost posredovanja podatkov iz centralnega registra prebivalstva in registra pravnih oseb za namen preverjanja podatkov.

Obenem je definirana obveznost zavezanca, da pri preverjanju pravilnosti posredovanih podatkov omogoči ministrstvu:

- dostop in vpogled v podatke v svojih vodenih poslovnih knjigah in evidencah,
- izpis podatkov iz svojih vodenih poslovnih knjig in evidenc v urejenih strukturiranih računalniških datotekah v standardni obliki, ki omogoča preprosto nadaljnje elektronsko obdelovanje podatkov, in
- dostop in vpogled v programsko in strojno opremo ter zbirke podatkov, ki se uporabljajo.

199.i člen

Določa se, da se vodna pravica (koncesija ali vodno dovoljenje) odvzame, če pravna ali fizična oseba ni plačala nadomestila za rabo vode na način kot je urejeno z zakonom o vodah oziroma sedanjo sistemsko ureditvijo.

Ministrstvo odvzame vodno dovoljenje tudi če pravna ali fizična oseba ni plačala za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj v skladu s postopkom za odvzem vodnega dovoljenja iz 133. člena zakona o vodah.

199.j člen

Tretji odstavek 123. člena zakona o vodah in drugi odstavek 141. člena zakona o vodah urejata sistemsko začetek plačila za vodno pravico v dveh primerih in sicer za vodno dovoljenje oziroma plačilo za koncesijo. V primerih, ko vodna pravica (koncesija ali vodno dovoljenje) ni bila podeljena, se šteje, v skladu s tem zakonom, da se začne plačevati za vodno pravico ne glede na sistemsko urejenost s 1. januarjem 2014.

Odmik od sistemske pravne norme potrebujemo tudi v primeru že izdanih vodnih dovoljenj, saj se vodna pravica v primeru vodnega dovoljenja do sedaj ni plačevala in se bo skladno s tem zakonom plačevala od 1. januarja 2014 naprej do izteka vodne pravice. V vmesnem času od dokončnosti vodnega dovoljenja do 31. 12. 2013 pa se bo plačevala t. i. «nesistemska vodna pravica» na podlagi 199. e člena tega zakona, medtem ko se nadomestilo plačuje pred dokončnostjo vodnega dovoljenja za čas dejanske rabe vode.

K 3. členu

Določa se, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

KAZENSKÉ DOLOČBE

181. člen

(1) Z globo od 4.000 eurov do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki stori prekršek, če:

1. izvaja splošno rabo voda na območju, kjer je prepovedana ali omejena ali v nasprotju s predpisanim načinom in pogoji, kjer je tako določeno s predpisom vlade (četrti odstavek 21. člena);
2. vzpostavi prejšnje stanje brez dovoljenja ministrstva (24. člen);
3. ne dopusti začasne uporabe svojega zemljišča (25. člen);
4. ovira neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega ali morskega dobra ali ne dopusti splošne rabe vodnega ali morskega dobra (prvi in drugi odstavek 38. člena);
5. na vodnem ali priobalnem zemljišču postavlja objekte ali druge ovire, ki preprečujejo prost prehod ob vodnem ali morskem dobru (tretji odstavek 38. člena);
6. izvajalcu javne službe ne dovoli izvajanja z javno službo povezanih del ali ne omogoča neškodljivega dostopa na vodno, priobalno ali drugo zemljišče (prvi odstavek 39. člena);
7. ne dopusti uporabe svojih objektov in naprav, postavitve in obratovanja za izvedbo raziskav potrebnih merilnih naprav, izkopnih in vrtalnih del, poskusnih črpanj, odvzema vzorcev tal in drugih del, povezanih s sledilnimi preizkusi in širjenjem snovi (prvi in drugi odstavek 40. člena);
8. rabi ali izkorišča vodo naravnih jezer, ribnikov, mlak in drugih naravnih vodnih zbiralnikov, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, tako da bi se lahko poslabšalo njihovo ekološko ali kemijsko stanje (četrti odstavek 64. člena);
9. gnoji ali uporablja sredstva za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v nasprotju z določbami 65. člena;
10. po celinskih vodah prevaža tovor ali izvaja vožnjo s plovili na motorni pogon v nasprotju s prvim odstavkom 66. člena;
11. pere vozila in druge stroje in naprave v površinskih vodah ali na vodnih in priobalnih zemljiščih v nasprotju s 67. členom;
12. izliva, odlaga ali odmetava v vode snovi ali predmete, ki lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih in obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave; ali če izliva, odlaga ali odmetava odpadke (prvi odstavek 68. člena);
13. na vodnem ali priobalnem zemljišču odlaga ali pretovarja nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki; odlaga ali odmetava odkopne ali odpadne materiale ali druge podobne snovi ali če odlaga odpadke (drugi odstavek 68. člena);
14. ravna v nasprotju z omejitvami in prepovedmi iz 74., 76., 77.a in 79.b člena;
15. kot zavezanec v roku dveh mesecev po vložitvi zahtevka za izplačilo nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti oziroma po odobritvi sheme pomoči s strani Komisije, ne predloži v podpis pogodbe o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti upravičencu, ki izpolnjuje predpisane pogoje, v skladu s predpisom iz osmega odstavka tega člena (šesti odstavek 79. člena);
16. na vodnem ali priobalnem zemljišču izvaja dejavnosti ali posege v nasprotju s 84. členom;
17. izvaja dejavnost ali posega v prostor na ogroženem območju v nasprotju s pogoji, določenimi v aktu vlade (drugi odstavek 85. člena);
18. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 87. člena;
19. ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 88. člena;
20. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena;
21. ravna v nasprotju z določbami 100. člena;
22. ravna v nasprotju z določbami 101. člena;
23. ne dopusti splošne rabe v času, ko je presihajoče jezero prekrito z vodo (106. člen),
24. krši predpisan način in pogoje rabe vodnega ali morskega dobra za plovbo (drugi odstavek 107. člena);
25. rabi vodo, ne da bi jo evidentiral ali brez vodnega dovoljenja ali koncesije ali v nasprotju s pogoji, namenom, načinom ali zunaj obsega, za katerega je bila podeljena vodna pravica oziroma je bila ta evidentirana, ali pa dopusti, da podeljeno vodno pravico ali evidentirano posebno rabo uporablja nekdo drug (108. člen);

26. odvzema naplavine brez vodne pravice ali v nasprotju s pogoji, namenom, načinom ali zunaj obsega za katerega je bila podeljena vodna pravica ali pa dopusti, da podeljeno vodno pravico uporablja nekdo drug (prvi, tretji in četrti odstavek 108. člena);

27. krši predpisane omejitve ali ustavitve rabe vode (prvi in drugi odstavek 111. člena);

28. raziskuje podzemne vode brez dovoljenja za raziskave ali v nasprotju s pogoji iz dovoljenja ali če ne uporablja načrpane vode samo za raziskave ali če ne predaja pridobljenih podatkov ministrstvu (prvi, tretji, četrti in peti odstavek 115. člena);

29. ne obvesti ministrstva o odkritju podzemne vode v predpisanem roku ali če ne dopusti izvedbe analiz ali zagotovi odrejenih ukrepov zavarovanja odkritih vodnih virov; če ne dopusti zavarovanja in izkoriščanja podzemnih voda za oskrbo s pitno vodo; če ne dopusti del, ki so potrebna zaradi evidentiranja vodnega vira (prvi, drugi in peti odstavek 116. člena);

30. ne dopusti rabe vode, ki se nahaja na njegovem zemljišču, za oskrbo s pitno vodo tudi drugi osebi z območja, kjer ni zagotovljeno izvajanje lokalne javne službe oskrbe s pitno vodo, pa to omogoča izdatnost vodnega vira (drugi odstavek 117. člena);

31. odvzema vodo v nasprotju z določbami 118. člena;

32. izvede poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, brez vodnega soglasja ali v nasprotju z njim (prvi odstavek 150. člena).

(2) Z globo od 2.000 eurov do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 600 eurov do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ali odgovorna oseba v državnem organu ali organu samoupravnne lokalne skupnosti.

(4) Z globo od 400 eurov do 1.200 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Pristojni inšpektor in vodovarstveni nadzornik smeta v okviru pristojnosti za nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona zaseči predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so z njim nastali. Z zaseženimi predmeti se ravna skladno z določbami zakona, ki ureja prekrške.